

Vallès Oriental

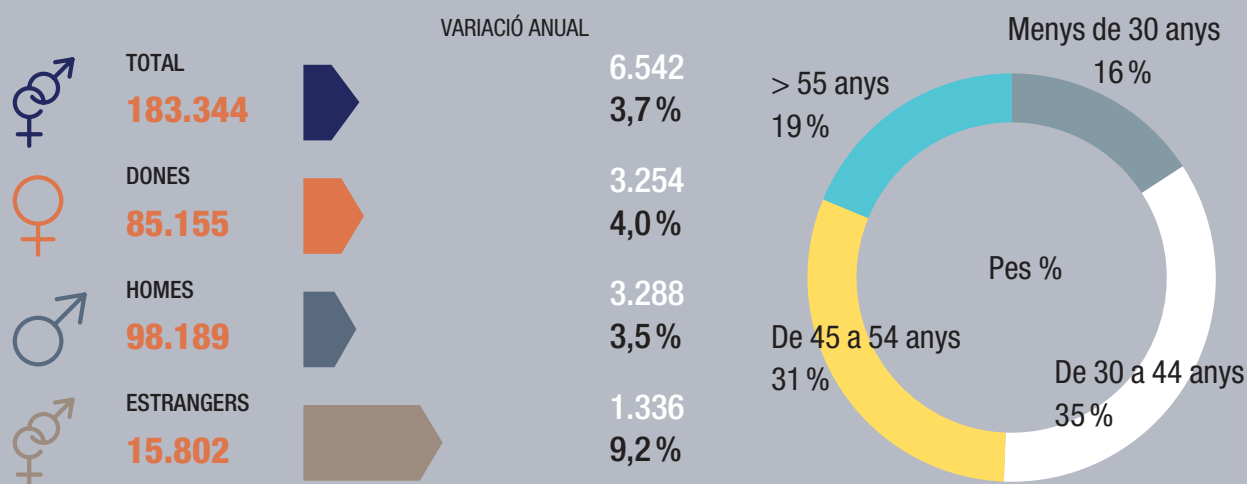

Resum executiu

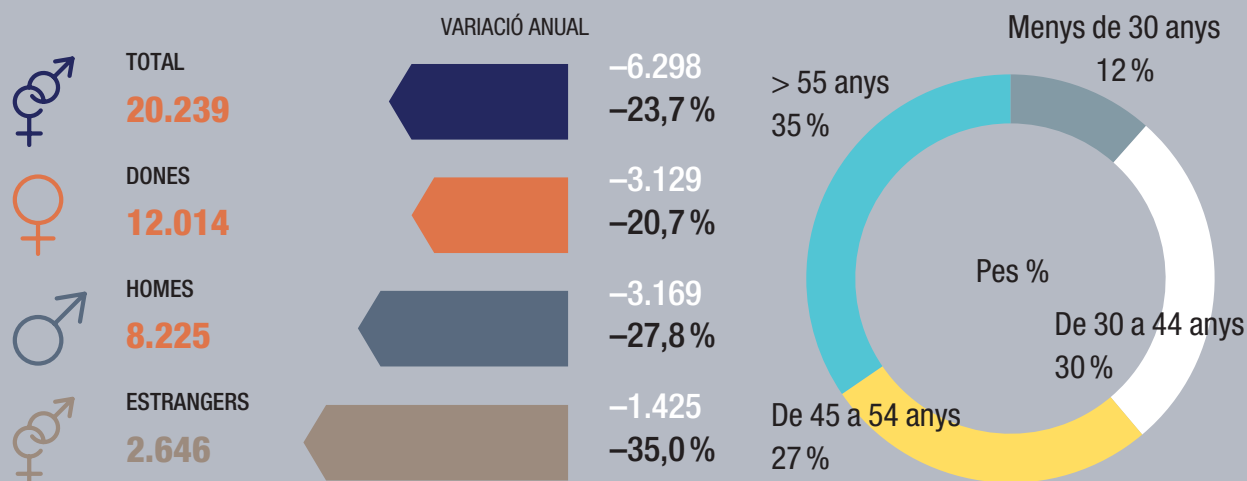
L'any 2021 el Vallès Oriental experimenta una evolució socioeconòmica positiva en tots els indicadors. En conjunt, es manté com una de les comarques amb millor comportament pel que fa a la majoria d'indicadors, després d'haver presentat una afectació moderada per la crisi de la covid-19 l'any 2020. El nombre d'aturats registrats descendeix un -23,7 % (-26,3 % a la província) i destaca la davallada entre els joves menors de 30 anys (-43,6 %) i entre la població de nacionalitat estrangera (-35,0 %). La taxa d'atur es redueix fins al 10,5 % (10,1 % a la província).

L'ocupació registrada resident a la comarca ha crescut anualment un 3,7 % (3,4 % a la província), amb un fort increment entre els joves menors de 30 anys (11,7 %). Pel que fa als llocs de treball de la comarca, amb un augment del 5,2 % (4,0 % a la província), és la segona comarca de la província més dinàmica, amb remarcables augments en activitats relacionades amb l'ocupació. Els llocs de treball s'han incrementat en el treball autònom (2,3 %), i sobretot en el treball assalariat (5,9 %). En el mateix període, el nombre d'empreses augmenta un 2,2 % (2,3 % a la província).

Població ocupada registrada resident a la comarca. IVT 2021

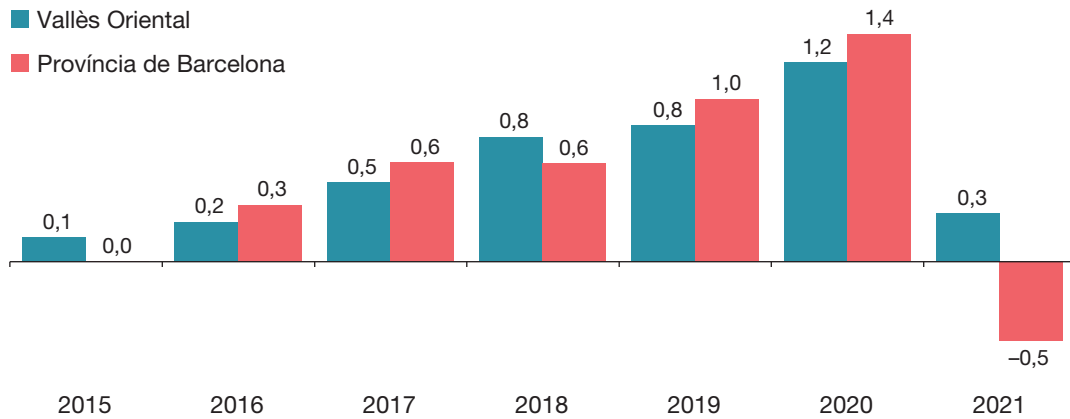
Població aturada registrada resident a la comarca. IVT 2021

La comarca del Vallès Oriental té una superfície de 735 km², el 9,5 % de la demarcació de Barcelona, i està integrada per trenta-nou municipis que tenen una superfície mitjana de prop de 19 km², la tercera superfície més petita, i a sis quilòmetres quadrats de la mitjana total. Granollers n'és la capital.

Gràfic 1

Taxes de variació de la població total, 2015-2021 (en percentatge)

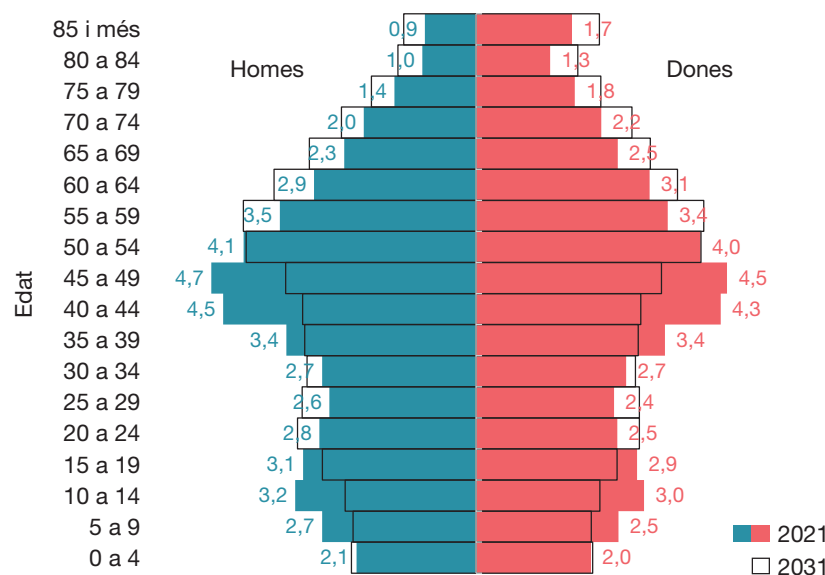

Font: Programa Hermes basat en dades del padró d'habitants de l'INE

El Vallès Oriental registra 415.789 **habitants**, és la cinquena comarca més poblada de les dotze comarques barcelonines, i experimenta un increment del 0,3 % respecte a la població del 2020. La població de la comarca creix gràcies a l'augment de la població en edat activa (0,7 %) i la població de 65 anys i més (1,4 %), mentre que la població jove cau (-2,4 %). La població amb nacionalitat espanyola puja un 0,3 %, mentre que l'estrangera creix un 0,6 %, entre la qual destaquen els colombians (9,2 %) i hondurenys (11,6 %). Dels trenta-nou municipis de la comarca, en el darrer any, onze perden població, especialment la Llagosta (-328) i Mollet del Vallès (-449). La resta de municipis creixen, amb Bigues i Riells del Fai (184), Cardedeu (185) i Lliçà d'Amunt (204) encapçalant aquest increment.

Gràfic 2

Piràmide d'edats del Vallès Oriental 2021-2031 (en percentatge)

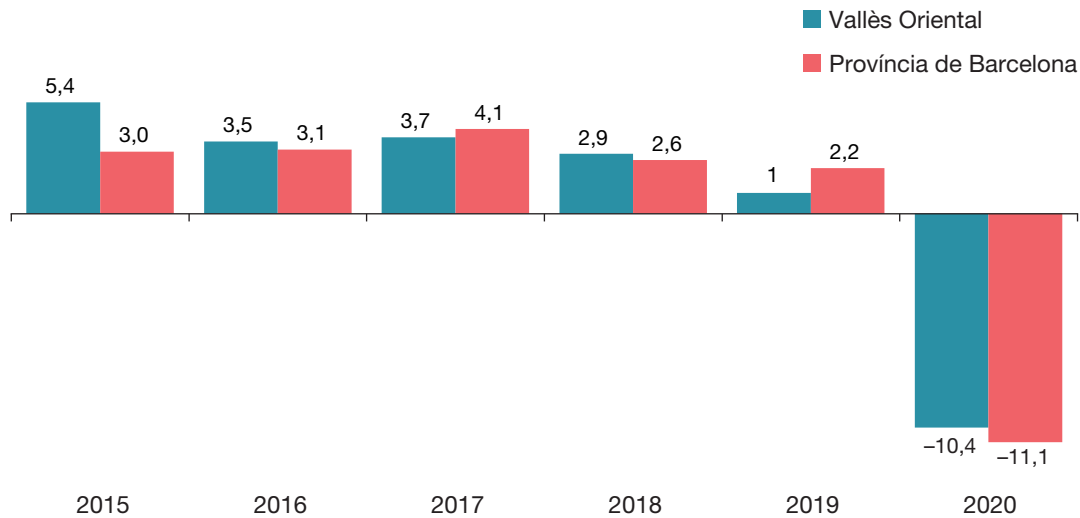

El Vallès Oriental és la segona comarca que més creix en termes absoluts (1.219 habitants més), només superada pel Garraf.

Font: Programa Hermes basat en dades del padró d'habitants de l'INE

Gràfic 3

Taxes de variació real del Valor Afegit Brut (VAB) (en percentatge)

Font: BBVA, Anuari Econòmic Comarcal 2021

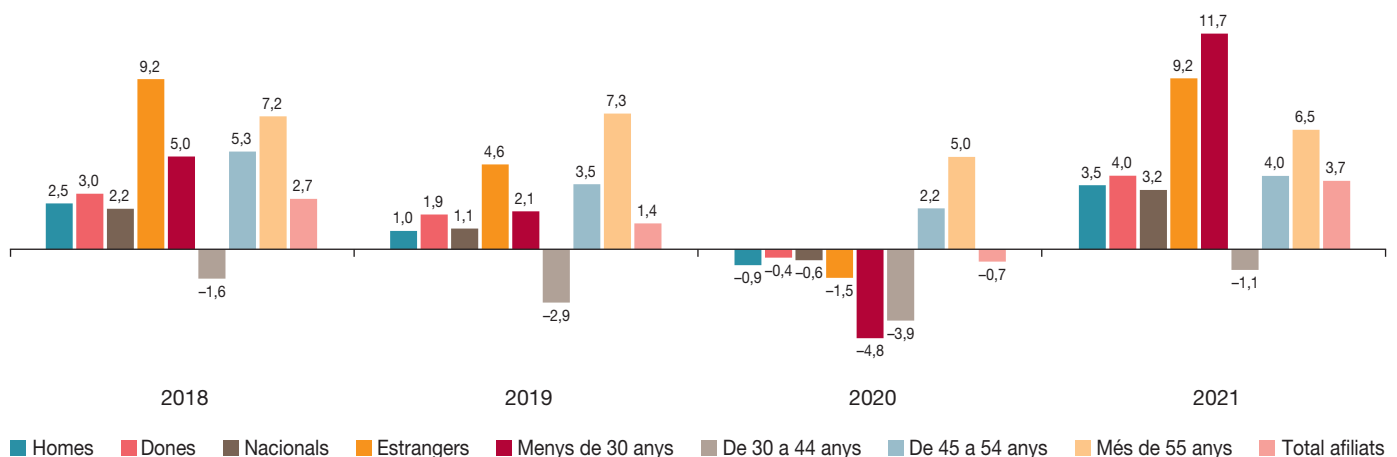
El guany d'ocupació resident a la comarca l'any 2021 s'ha centrat especialment en la població de nacionalitat estrangera (9,2 %).

Segons l'Anuari econòmic comarcal 2021, del BBVA, el VAB de la comarca (vegeu el gràfic 3) va registrar un descens del -10,4 % l'any 2020, lleugerament més moderat que al conjunt de la demarcació (-11,1 %). L'ocupació registrada de la població resident augmenta un 3,7 % l'any 2021, 3 dècimes per sobre de la província (3,4 %). L'increment és especialment remarcable entre les

persones menors de 30 anys (11,7 %) i les de 55 anys i més (6,5 %), en canvi disminueix entre les persones de 30 a 44 anys (-1,1 %). En acabar l'any es comptabilitzaven 183.344 persones ocupades, 6.542 més que el 2020.

Gràfic 4

Taxes de variació interanual de la població ocupada registrada. Vallès Oriental (en percentatge)

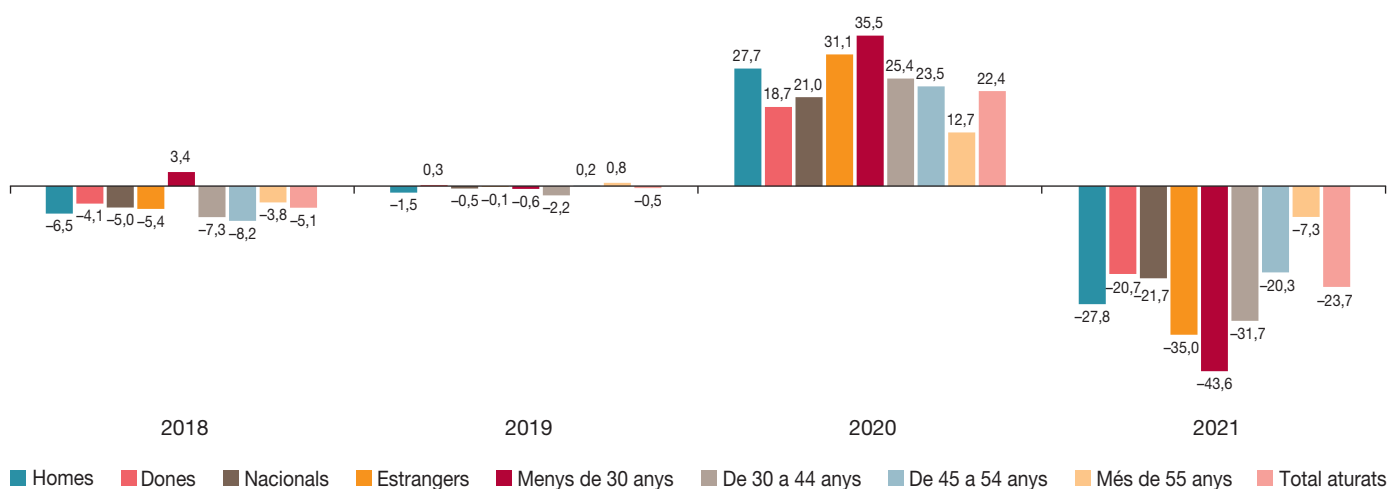
Font: Programa Hermes basat en dades de l'Idescat

L'atur registrat al Vallès Oriental (vegeu el gràfic 5) disminueix durant l'any 2021, amb un total de 6.298 persones aturades registrades menys, una variació anual del -23,7 % (-26,3 % a la província). En tancar l'any 2021, la xifra d'aturats es va situar en 20.239 persones, amb una taxa d'atur del 10,5 % (10,1 % a la província).

Segons el sexe, l'atur dels homes cau amb més intensitat que el de les dones (-27,8 % i -20,7 %, respectivament). L'atur nacional cau un -21,7 %, mentre que la baixada dels aturats estrangers és més marcada (-35,0 %). Per edats, destaca la reducció anual dels aturats menors de 30 anys (-43,6 %) respecte a la resta d'edats. Entre els grans sectors d'activitat econòmica, el sector de serveis encapçala la caiguda de l'atur en nombres absoluts (-4.447); i en termes relatius, l'agricultura (-32,9 %).

Gràfic 5

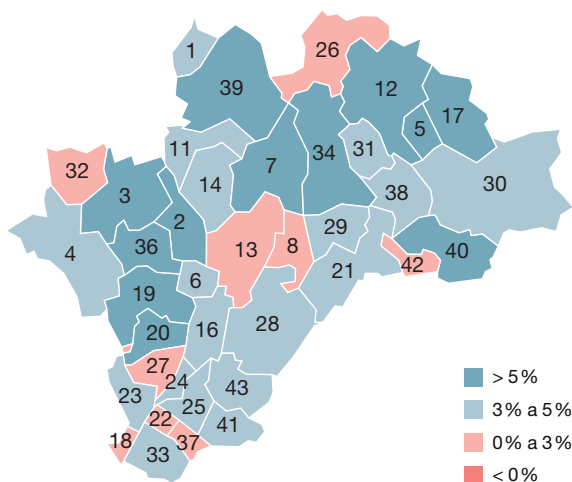
Taxes de variació interanual de la població aturada registrada.
Vallès Oriental (en percentatge)

Font: Programa Hermes basat en dades del Departament d'Empresa i Treball

Mapa 1

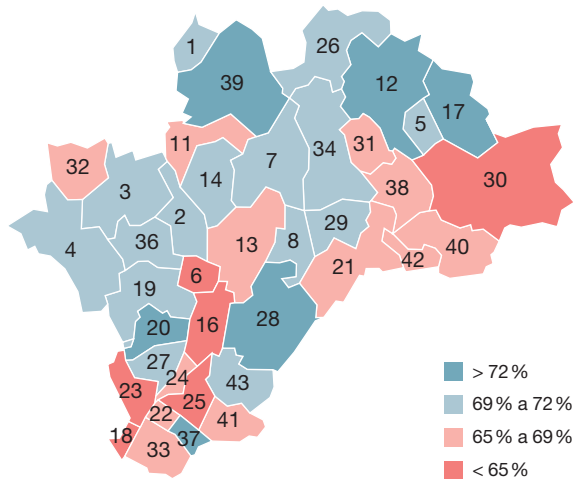
Variació població ocupada registrada.
Vallès Oriental, 2021 (en percentatge)

El Vallès Oriental experimenta una caiguda de la població aturada l'any 2021 d'un -23,7 %, i la taxa d'atur es redueix fins al 10,5 %.

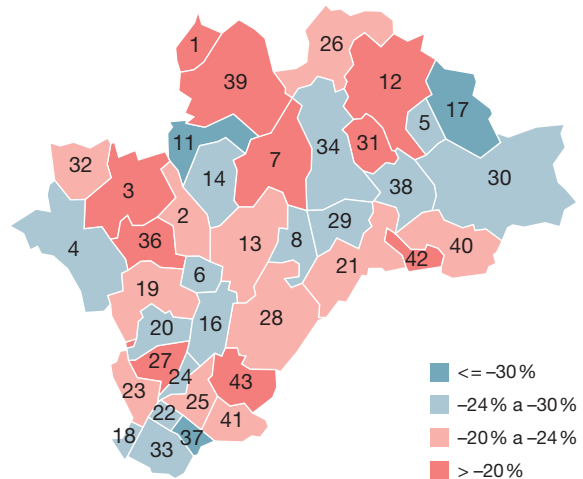
Mapa 2

Taxa d'ocupació registrada.
Vallès Oriental, 2021 (en percentatge)

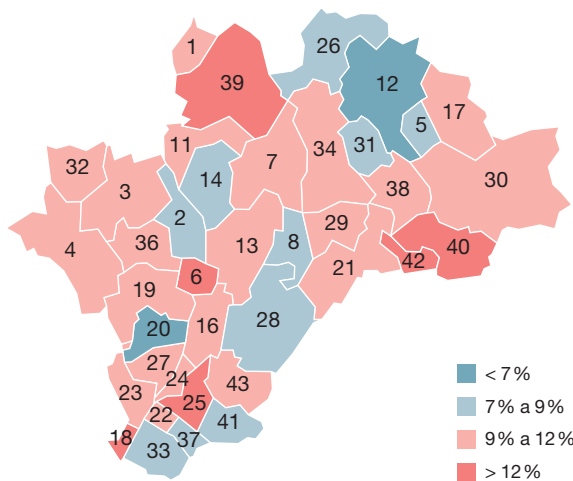
Mapa 3

Variació anual de l'atur registrat.
Vallès Oriental, 2021 (en percentatge)

Mapa 4

Taxa d'atur registrat.
Vallès Oriental, 2021 (en percentatge)

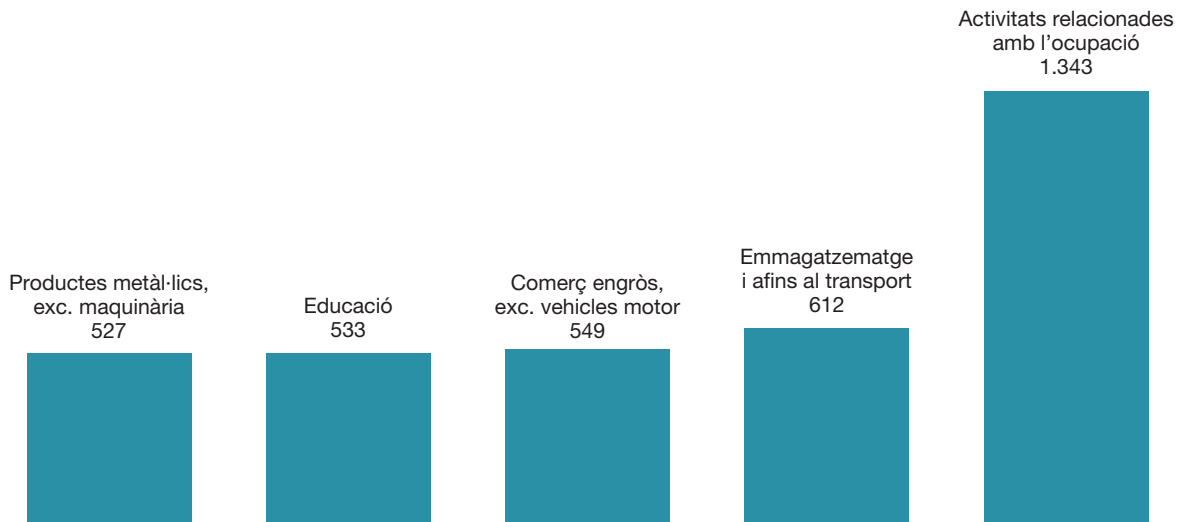

L'augment de persones ocupades residents a la comarca és generalitzat a tots els municipis, i només Canovelles presenta una taxa d'ocupació inferior al 60 %. La caiguda de l'atur també és generalitzada a tots els municipis, i un dels municipis presenta una taxa d'atur superior al 15 %.

1 Aiguafreda	17 Gualba	30 Sant Celoni
2 Ametlla del Vallès (L')	18 Llagosta (La)	31 Sant Esteve de Palautordera
3 Bigues i Riells	19 Lliçà d'Amunt	32 Sant Feliu de Codines
4 Caldes de Montbui	20 Lliçà de Vall	33 Sant Fost de Campsentelles
5 Campins	21 Llinars del Vallès	34 Sant Pere de Vilamajor
6 Canovelles	22 Martorelles	36 Santa Eulàlia de Ronçana
7 Cànoves i Samalús	23 Mollet del Vallès	37 Santa Maria de Martorelles
8 Cardedeu	24 Montmeló	38 Santa Maria de Palautordera
11 Figaró-Montmany	25 Montornès del Vallès	39 Tagamanent
12 Fogars de Montclús	26 Montseny	40 Vallgorguina
13 Franqueses del Vallès (Les)	27 Parets del Vallès	41 Vallromanes
14 Garriga (La)	28 Roca del Vallès (La)	42 Vilalba Sasserra
16 Granollers	29 Sant Antoni de Vilamajor	43 Vilanova del Vallès

Gràfic 6

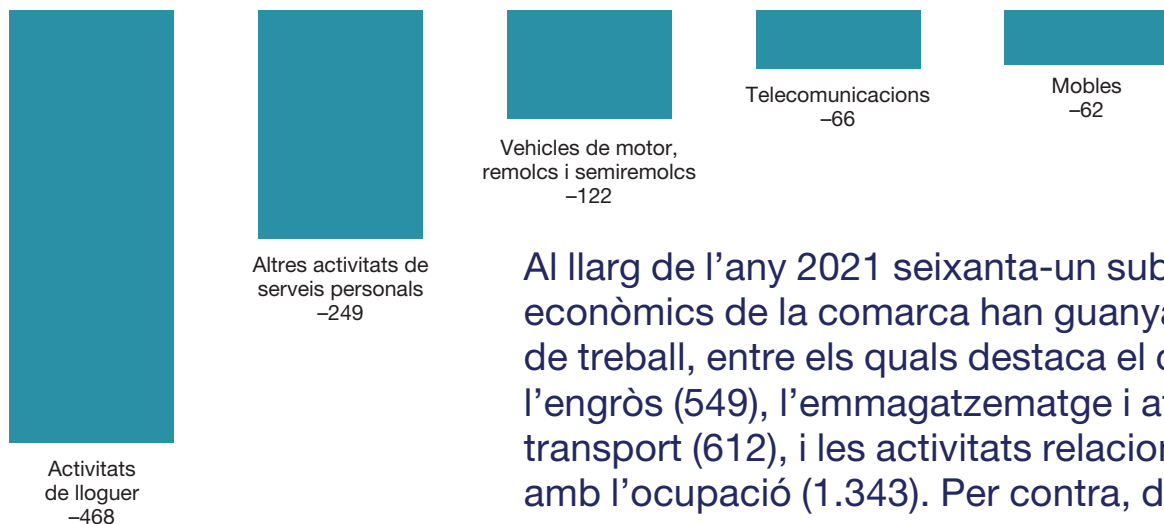
Subsectors d'activitat amb més guany de llocs de treball. Vallès Oriental, 2021 (absoluts)

Font: Programa Hermes basat en dades d'Idescat

Gràfic 7

Subsectors d'activitat amb més pèrdua de llocs de treball. Vallès Oriental, 2021 (absoluts)

Al llarg de l'any 2021 seixanta-un subsectors econòmics de la comarca han guanyat llocs de treball, entre els quals destaca el comerç a l'engròs (549), l'emmagatzematge i afins al transport (612), i les activitats relacionades amb l'ocupació (1.343). Per contra, disset subsectors perden llocs de treball, de manera més intensa a les activitats de lloguer (-468).

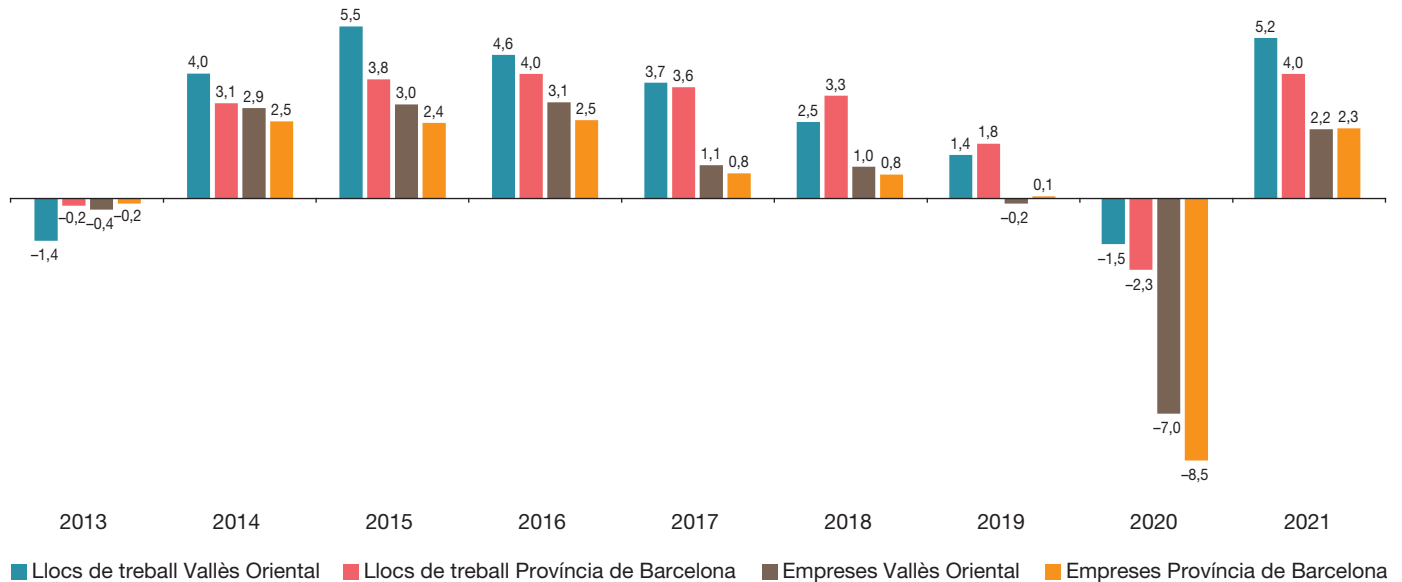
Font: Programa Hermes basat en dades d'Idescat

El nombre de **llocs de treball** (treballadors de les empreses de la comarca, hi resideixin o no) se situa a finals del 2021 en 152.201, 7.487 més que l'any anterior, una variació del 5,2 %, i esdevé la segona comarca més dinàmica de la demarcació en termes de llocs de treball. És una variació superior a la del conjunt de la demarcació (4,0 %), i comporta que hagi recuperat i superat amb escreix el nombre de llocs de treball perduts durant el 2020. Els llocs de treball s'han incrementat en el treball autònom (2,3 %), i sobretot en el treball assalariat (5,9 %).

Gràfic 8

Taxes de variació interanual dels llocs de treball i empreses

(en percentatge)

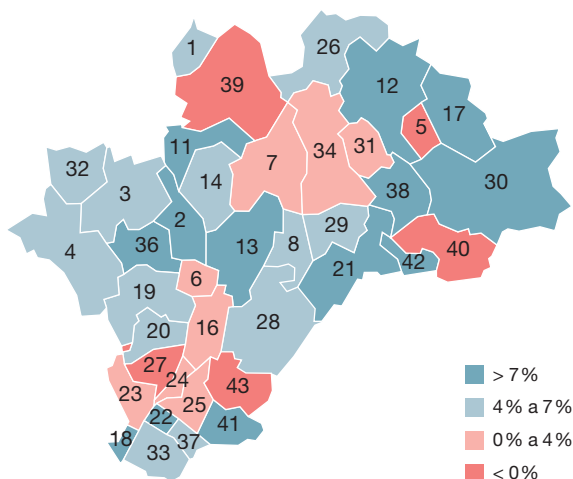
Font: Programa Hermes basat en dades d'Idescat

Un total de trenta-quatre dels trenta-nou municipis de la comarca han registrat una variació interanual dels llocs de treball positiva (vegeu el mapa 5). En termes relatius, els creixements més destacats s'han registrat a Fogars de Montclús (15,3%), Gualba (16,3%) i la Llagosta (16,7%). En nombres absoluts, aquests s'han produït a les Franqueses del Vallès (842), Sant Celoni (976) i Granollers (1.202). Per contra, cinc municipis perden llocs de treball en el mateix període, entre els quals destaquen Vilanova del Vallès (-121) i Parets del Vallès (-435).

Mapa 5

Variació llocs de treball registrats.

Vallès Oriental, 2021 (en percentatge)

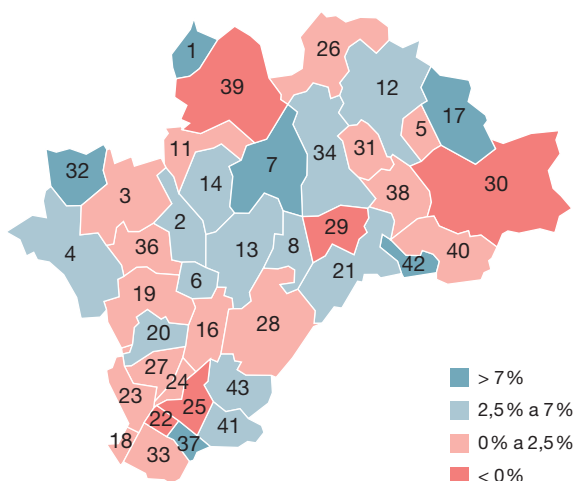

Els llocs de treball a la comarca han crescut un 5,2 % al llarg de l'any 2021 (2,3 % autònoms, 5,9 % assalariats). I el nombre d'empreses augmenta un 2,2 % (259).

En relació amb les **empreses** (comptes de cotització) el creixement ha estat del 2,2 % (259), amb una xifra total d'11.888 en acabar l'any 2021. La variació ha estat similar a la del conjunt de la demarcació (2,3 %), però no recupera els nivells previs a la pandèmia. Per subsectors, els increments més importants s'observen en el transport terrestre i per canonada (26), a les activitats especialitzades de la construcció (30) i als serveis de menjar i begudes (79).

Mapa 6

Variació empreses registrades.
Vallès Oriental, 2021 (en percentatge)

Trenta municipis del Vallès Oriental guanyen empreses durant l'any 2021, d'entre els quals destaquen Mollet del Vallès (28), Les Franqueses del Vallès (28) i la Garriga (31). En canvi, cinc municipis en perden, d'entre els quals destaca Montornès del Vallès (-13).

El nombre de **prestacions per desocupació** concedides en acabar l'any 2021 se situa en 12.274, un descens de 1.764 prestacions respecte a un any abans. La taxa de cobertura augmenta fins al 60,6 %, 7,7 punts per sobre de la de desembre del 2020, a causa del descens més acusat de la població aturada registrada. Es tracta d'una taxa lleugerament superior a la del conjunt de la demarcació (59,8 %).

L'any 2021 es van formalitzar un total de 147.121 **contractes laborals**, xifra que representa un increment del 24,0 % respecte a l'any 2020 (28.467 contractes més), una evolució pràcticament idèntica a la del conjunt de la província (24,0 %), amb el sector serveis i la indústria encapçalant aquest increment. Tanmateix, no s'ha arribat a recuperar el nivell de contractació previ a la crisi de la covid-19. Per tipologia, la contractació indefinida creix més que la contractació temporal (32,3 % i 22,5 % respectivament).

L'aplicació del sistema d'indicadors de turisme per a la gestió sostenible de les destinacions de la província de Barcelona (SIT-DIBA) al Vallès Oriental

Sandra Rodà, tècnica del LABturisme

Montserrat Giró, cap del LABturisme

Oficina Tècnica de Turisme

1. Importància de mesurar la sostenibilitat: sistemes d'indicadors de l'activitat turística

El LABturisme de la Diputació de Barcelona va publicar el 2015 un sistema d'indicadors de turisme sostenible propi, amb dades del 2013, basat en el sistema europeu d'indicadors turístics (*European Tourism Indicator System*, ETIS). Quatre anys més tard, el 2019, s'actualitza aquest sistema d'indicadors i es crea el sistema d'indicadors de turisme per a la gestió sostenible de les destinacions de la província de Barcelona (SIT-DIBA). Aquesta actualització, amb dades del 2017, permet obtenir una anàlisi evolutiva dels indicadors per a un període de cinc anys (2013-2017).

Seguint la pauta del SIT-DIBA, algunes destinacions de la província de Barcelona també han començat a treballar els seus propis sistemes d'indicadors, d'entre els quals es troba el sistema d'indicadors de sostenibilitat turística (SITS-OTB), de l'Observatori del Turisme a Barcelona: ciutat i regió (OTB), o el sistema d'indicadors per a la gestió sostenible del turisme al Vallès Oriental. Aquestes destinacions han utilitzat el SIT-DIBA com a sistema de referència, entre d'altres, adaptant-lo a les característiques i necessitats del seu territori.

2. Sistema d'indicadors per a la gestió sostenible del turisme al Vallès Oriental

El sistema d'indicadors per a la gestió sostenible del turisme al Vallès Oriental, creat pel Consell Comarcal del Vallès Oriental, consta d'un conjunt de vint-i-sis indicadors organitzats al voltant de les tres dimensions de la sostenibilitat (econòmica, sociocultural i ambiental). Aquest sistema segueix el model del SIT-DIBA i l'ETIS i s'ha adaptat a la realitat dels municipis i de la comarca del Vallès Oriental.

Antecedents i metodologia

El projecte, que sorgeix del Pla de reactivació econòmica i social del Vallès Oriental del Consell Comarcal i des de l'àmbit de turisme del mateix Consell, es va engegar l'any 2020 i es va publicar durant el segon semestre del 2021. La finalitat del projecte és disposar d'una base d'informació prèvia a la pandèmia i encaminar, amb una base de coneixement, una recuperació sostenible, aconseguint més competitivitat per a la destinació turística.

Els objectius d'aquest treball són:

1. Aportar una anàlisi de la realitat turística de la comarca i saber com evoluciona cada cinc anys
2. Disposar d'una eina que millori l'eficàcia dels processos de gestió del turisme a la comarca
3. Facilitar la presa de decisions amb una orientació clara cap a la millora de la sostenibilitat al territori

Per elaborar l'informe inicial s'escull una mostra de sis destinacions (Caldes de Montbui, Llinars del Vallès, Mollet del Vallès, Sant Celoni, Santa Maria de Palautordera, i la comarca del Vallès Oriental). Aquests territoris coincideixen amb les destinacions del Vallès Oriental distingides com a destinació turística sostenible amb el Compromís per la Sostenibilitat Biosphere.

Per elegir els indicadors s'ha tingut en compte el grau de sostenibilitat del turisme al territori, les accions de les administracions locals del Vallès Oriental, la disponibilitat de les dades, tant en l'àmbit comarcal com municipal, i la facilitat a l'hora d'obtenir aquestes dades de les diferents fonts.

A més, per calcular els indicadors, s'ha creat una metodologia específica per als municipis i una altra per a la dada comarcal. Addicionalment, per millorar la presa de decisions i la interpretació dels indicadors, aquest sistema especifica quins objectius de desenvolupament sostenible (ODS) hi estan vinculats. Analitzant el sistema d'indicadors, s'observa que aquest interfereix en la totalitat dels 17 ODS. A més, del total de vint-i-sis indicadors, setze provenen del SIT-DIBA i un de l'ETIS.

Donada la dificultat de disposar d'algunes de les dades, aquest sistema ha reformulat alguns dels indicadors de referència, d'acord amb la realitat de la disponibilitat de dades de la comarca i dels municipis.

Resultats i interpretació de les dades

Alguns dels resultats que es deriven de l'anàlisi d'aquests indicadors són:

- En l'àmbit econòmic, la capacitat de crear llocs de treball del territori, l'estacionalitat laboral del sector, el grau de feminització del sector i l'impacte econòmic del turisme al territori, entre d'altres.
- En l'àmbit sociocultural, la relació del turisme inclusiu del territori, la voluntat de preservar els béns culturals, materials i immaterials i posar-los en valor, entre d'altres.
- En l'àmbit ambiental, els hàbits de consum de la ciutadania, la conscienciació sobre la generació de residus, el foment del turisme respectuós, el grau de pressió de les activitats sobre els fluxos energètics, els operadors que treballen amb productes agroalimentaris amb certificació ecològica i la voluntat de millora de la gestió ambiental, entre d'altres.

El projecte del sistema d'indicadors per a la gestió sostenible del turisme al Vallès Oriental de l'any 2020 és una primera part d'un projecte més ampli. En una segona part es faran correccions sobre els indicadors i s'ampliarà la mostra, afegint els municipis que formen part del Parc Natural del Montseny. En una tercera part, es tornaran a fer correccions en els indicadors i s'afegiran la resta de municipis de la comarca, per acabar tenint els trenta-nou municipis dintre del sistema d'indicadors.

3. Conclusions i propers passos

Les principals conclusions que es deriven d'aquest projecte són:

- És difícil calcular alguns indicadors per la manca de disponibilitat de dades. Tot i això, per facilitar la comparativa i l'estabilitat dels indicadors en el temps, és necessari prioritzar les fonts d'organismes regionals i autonòmics.
- És convenient prioritzar i seleccionar els indicadors més útils per a la presa de decisions, la planificació i la gestió de la sostenibilitat del territori, atès l'alt cost tècnic i econòmic de la recollida d'informació i el càlcul.

- L'aplicació del sistema d'indicadors, al final, s'ha de fer de manera personalitzada, donada la realitat de cada destinació.
- Per millorar l'aplicabilitat del sistema d'indicadors, per part dels gestors de les destinacions, la Diputació de Barcelona té diversos programes d'acompanyament i suport als diferents ens turístics comarcals i municipals.

La Diputació de Barcelona ha de continuar tutelant la incorporació de la sostenibilitat en la gestió de les destinacions. En aquest sentit, l'organització pot contribuir, a través de formacions i sessions de sensibilització, a desplegar efectivament els plans de sostenibilitat de les destinacions, així com donar suport a totes les iniciatives d'adaptacions del SIT-DIBA a la província de Barcelona.